

Datum 28 mei 2024

Nummer 3657

Onderwerp Raadsvoorstel Toekomstbestendige herinrichting Voorburg-Noord noord

Portefeuillehouder Wethouder Belt

1. Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- a. In te stemmen met het toekomstbestendig herinrichten van de openbare ruimte in Voorburg-Noord noord volgens de in dit raadsvoorstel beschreven aanpak
- b. De startnotitie participatie herinrichting Voorburg-Noord noord vast te stellen

2. Aanleiding

In een groot deel van Voorburg-Noord noord moet het riool vervangen worden. Het vervangen van het riool is een ingrijpende maatregel waarbij de openbare ruimte opengemaakt wordt. Het nieuwe riool wordt geacht daarna weer 80 jaar mee te gaan.

In deze vooroorlogse buurt zijn nog meer uitdagingen en wensen, onder andere op het gebied van groen, mobiliteit, en verkeersveiligheid. De grote impact van de rioolvervanging, de kosten die het meebrengt en het feit dat een dergelijke maatregel slechts eens in de 80 jaar wordt uitgevoerd, maakt dat het vanzelfsprekend is om dit project zorgvuldig en met toekomstgerichte blik op te pakken. Door met de rioolvervanging direct andere opgaven op te lossen wordt toegewerkt naar een duurzame, klimaatbestendige en gezonde buurt waar mensen fijn wonen, kan er efficiënt worden omgegaan met middelen en wordt overlast door werk in uitvoering zoveel mogelijk beperkt. Het college vindt het hierbij belangrijk om de bewoners en ondernemers te laten participeren en gebruik te maken van hun ervaring en denkkracht om hun wensen in beeld te brengen en kansen te benutten.

Het vervangen van de riolering in Voorburg-Noord noord is een UPR-project (UitvoeringsPlan Riolering) dat valt binnen het WRP (Water- en RioleringsPlan 2022-2027), zoals in september 2021 vastgesteld is door de Raad (raadsbesluit 2326). In het WRP is de rioolvervanging in Voorburg-Noord noord opgenomen onder de naam "Van Faukenbergestraat/Van Naeltwijckstraat".

Gebiedskenmerken

Voorburg-Noord noord is een buurt die de hoogste graad van verstedelijking kent in onze gemeente. De vooroorlogse buurt kenmerkt zich door een hoge bebouwingsdichtheid en weinig openbare ruimte. Huizenblokken verdeeld in 6 etagewoningen met een open trap in het midden (Haagse portiekwoningen) zijn in deze buurt het meest voorkomende woningtype. Hierbij hebben de bovenste 4 woningen geen inpandige berging. De buurt heeft op loopafstand, met een

intercitystation, (snel)tram- en buslijnen, een hoogwaardig OV-netwerk met een excellente verbinding naar omliggende gemeenten. De meeste bewoners wonen hier vanwege deze perfecte bereikbaarheid per ov en nabijheid van voorzieningen van het Haagse centrum, de Julianabaan, het Huygenskwartier en de Binckhorst. De bevolkingssamenstelling in deze buurt verandert en past bij de kenmerken van een buurt dat nabij stedelijke voorzieningen en het ov is gelegen. Zo zijn er veel jonge gezinnen en eenpersoonshuishoudens woonachtig.

De openbare ruimte wordt gedomineerd door de geparkeerde auto. Vanwege de steeds groter wordende auto's voldoet de maatvoering van de parkeervakken niet meer. Tegelijkertijd is kenmerkend bij deze buurt dat er een groot aantal huishoudens zich vooral verplaatst via ov, fiets en te voet en veel minder met de auto. 47% van de huishoudens bezit helemaal geen auto. Het ov en de fiets zijn hier de meest belangrijke vervoersmiddelen. Twee derde van de woningen heeft echter geen inbandige berging waarin fietsen kunnen worden gestald. Tevens is in de openbare ruimte beperkt ruimte aanwezig voor het stallen van fietsen. Het aantal fietsen op straat is 4 keer zo hoog dan de stallingsmogelijkheden die de gemeente in de openbare ruimte aanbiedt. Hierdoor zijn parkeervoorzieningen voor fietsen overvol en worden fietsen gestald tegen bomen, lichtmasten, hekjes, muurtjes, op trottoirs, in speelplaatsen et, cetera.

Uit klimaatadaptatiestudies blijkt dat de wijk slecht scoort op het gebied van waterrobuustheid en hittebestendigheid. Het percentage boomkroonbedekking (hoeveelheid schaduw) ligt onder de 10%, terwijl 30% wordt geadviseerd. Het aantal bomen in de openbare ruimte in deze buurt ligt hiermee ver onder het gemiddelde van internationale groennormen. De bomen die in de buurt aanwezig zijn hebben geen goede groeiplaats waardoor ze in overlevingsstand staan. De klimaatadaptieve potentie van deze bomen wordt zodoende niet benut. Wanneer bomen in een goede groeiplaats staan en hierdoor tot volle wasdom komen zorgen ze voor verkoeling op straat; daarnaast nemen ze bij extreme waterval veel water op.

In de beperkte openbare ruimte van deze buurt staat de verblijfskwaliteit en leefbaarheid onder druk. De gebruikte materialen, inrichtingsprofielen en kwaliteit van het groen is op veel plekken onsamenhangend, gedateerd en ondermaats. Er is behoefte om de leefbaarheid, biodiversiteit, klimaatbestendigheid en de kwaliteit van de openbare ruimte in het algemeen te verbeteren. Uit gesprekken met bewoners en het initiatief voor het herinrichten van het Van Faukenbergeplein is gebleken dat bewoners behoeften hebben aan betere verblijfsplekken.

Onderzoek, advies en analyse

Vanuit de integrale scopebenadering voor het UPR-rioolvervangingsproject wordt niet alleen gekeken naar aspecten zoals waterrobuuste maatregelen, verbeteren van het rioolsysteem en grondwaterregulering maar ook wordt in kaart gebracht of en welke andere opgaven raakvlakken hebben met het rioolvervangingsproject. Daarbij is uit interne stakeholdersanalyses en Quickscans gebleken dat er binnen deze buurt meerdere opgaven en ambities liggen.

Deze bestaan uit:

- Onderhoudsopgaven voor onder andere weg-, speel- en groenbeheer
- Een bewonersinitiatief voor herinrichting van het Van Faukenbergeplein

- Klimaatdoelen zoals vergroenen, maatregelen tegen hittestress, verbeteren van biodiversiteit en klimaatadaptieve maatregelen in het algemeen

Om te voldoen aan deze opgaven en ambities moet worden ingespeeld op een betere verdeling van het gebruik van de openbare ruimte.

Daarnaast is gekeken naar de mobiliteitsopgaven en mogelijkheden in het gebied. De gemeente faciliteert mobiliteit; mobiliteit moet aansluiten bij het mobiliteitsprofiel van bewoners en gebruikers van de buurt. In Voorburg-Noord noord is naast het ov de fiets het primaire vervoersmiddel. Dat blijkt echter niet uit de ruimtelijke inrichting die vanuit de jaren '80 is gericht op autoverkeer en parkeren. Het aantal uitgegeven parkeerontheffingen onder bewoners en de huidige parkeernormen is lager dan het aantal aanwezige parkeerplekken. Het vermoeden bestaat dat auto's van parkeerders van buiten de buurt in Voorburg-Noord noord parkeren. Dit geeft onnodige parkeerdruk voor bewoners van de buurt en onnodige inname van de openbare ruimte.

Gezien de huidige behoeften rondom mobiliteit in de buurt is een inrichting conform het STOMP-principe passender. STOMP staat voor Stappen (ruimte voor voetgangers), Trappen (ruimte voor fietsers), Openbaarvervoer, Mobility as a service (ruimte voor deelmobiliteit) en Privéauto (ruimte voor wegen en parkeerplaatsen). Geadviseerd wordt een integrale buurtvisie op te stellen die aansluit bij het collectieve belang van bewoners. Denk daarbij aan voorzieningen voor het parkeren van de fiets, inpassen van deelauto's, autoparkeervakken in te richten naar de huidige norm en klimaatadaptieve maatregelen te laten prevaleren boven het instant houden van het aantal parkeerplaatsen.

Een variantenstudie naar de mogelijkheden voor klimaatbestendig inrichten van Voorburg-Noord noord heeft uitgewezen dat er voldoende mogelijkheden zijn om maatregelen te nemen ten gunste van de klimaatdoelen, duurzame mobiliteit en het verbeteren van de leefbaarheid in de buurt. Herindeling van autoparkeermogelijkheden en het verdwijnen van een deel daarvan is daarbij onoverkomelijk. Om het resultaat van de klimaatdoelen effectief te laten zijn moet voldoende groen worden toegevoegd. Daarbij wordt geadviseerd Voorburg-Noord noord als geheel te zien. Met gedeeltelijk of gefragmenteerde herinrichting zal het effect op verbeteren van de leefbaarheid suboptimaal zijn. Alleen bij volledige herinrichting is het mogelijk de verblijfskwaliteit op het gebied van klimaatadaptatie, groen en parkeren optimaal te effectueren. Het gedeeltelijk herinrichten van de buurt geeft dus niet het beoogde effect.

Vanuit deze onderzoeken, adviezen en analyses is geadviseerd 1 integraal plan te maken voor herinrichten van Voorburg-Noord noord. De technische aanleiding (aanpassen riolering) biedt dé kans om werk met werk te maken. Met herinrichting van de openbare ruimte wordt ingespeeld op de noodzaak van en ambities voor het verbeteren van groen, leefbaarheid, mobiliteit en klimaatadaptatie. Hiermee worden meekoppelkansen benut en wordt ingespeeld op een betere verdeling van de 'publieke' openbare ruimte zodat iedereen daar gebruik van kan maken (De Rechtvaardige Straat).

Opgaven en ambities

Naast rioolopgaven zijn er nog andere opgaven voor groot onderhoud en of verbeteringen van de openbare ruimte in deze buurt. Door deze op te nemen in de herinrichting Voorburg-Noord noord kan werk met werk worden gemaakt. Dit bespaart niet alleen geld maar leidt ook tot minder overlast, meer samenhang, betere resultaten en hogere kwaliteit. Dit leidt vervolgens tot een langere levensduur van investeringen in de openbare ruimte. Hieronder een opsomming van de opgaven met een korte omschrijving;

- *Vervangen riolering*; Vuilwaterriool vervangen, regenwater afkoppelen en afvoeren via een apart regenwaterrioolstelsel, Grondwaterregulering (met name nemen van maatregelen tegen (te) lage grondwaterstanden in verband met houtenpaalfunderingen)
- *Onderhoud wegen*; Herstraten van grote delen van de trottoirs in de van Wateringelaan en de rijweg in de van Heurnstraat
- *Onderhoud spelen*; Vervangen van de speeltoestellen en herzien van de speellocaties aan het Faukenbergeplein, De Melemstraat en de Winoxbergestraat
- *Onderhoud groen*; Vanuit groenbeheerplan Voorburg noord (december 2018): leilindes vervangen voor solidaire bomen op het van Faukenbergeplein, omvormen van een groot stuk trottoir naar groen aan de van Beijerenstraat en het verbeteren van de biodiversiteit
- *Bewonersinitiatief herinrichting buurtplein Voorburg Noord (van Faukenbergeplein)*; Verbeteren van de bruikbaarheid, sociale functie, veiligheid, biodiversiteit en vergroening
- *Bui van de Eeuw*; Realiseren van 200m³ waterberging op het van Faukenbergeplein
- *Mobiliteit*; Downgraden van de Van Wateringelaan van 50 km/h naar 30km/h en daarvoor de indeling en materialisatie aanpassen (Verkeersveiligheidsplan 2024)
- *Bui van de Eeuw*; Verbeteren van het watersysteem in de van Wateringelaan door de afwatering van regenwater richting groenvakken te realiseren en de boomvakken te vergroten en vergroenen
- *Energietransitie (Stedin)*; Uitbreiding van het energienet en plaatsen van trafohuisjes

Raakvlakken omgeving

In de omgeving van Voorburg-Noord noord zijn andere projecten die niet binnen de scope van de herinrichting liggen maar wel grote raakvlakken hebben.

Deze projecten hebben issues die van invloed zijn op elkaar. Intern wordt hiervoor synergie gezocht en vindt afstemming plaats. Voor de volledigheid worden hieronder deze initiatieven benoemd;

- *Velostrada (collegebesluit 3060 en raadsbrief 3193)*; Aanleg van hoogwaardige fiets- en wandelverbinding tussen de Binckhorstlaan en Leiden via station Laan van NOI/Van Alphenstraat
- *Herontwikkeling Laan van NOI/Van Alphenstraat*; In het (CID) gebied (Gemeente Den Haag) en de direct daaraan grenzende Tinq-locatie wordt een gebied ontwikkeld voor woningbouw en voorzieningen

Richtinggevend beleid

Herinrichting van Voorburg-Noord noord levert een bijdrage aan bestaande beleidsdoelen en besluiten. Hiermee ontstaat een lijst van argumenten die herinrichting van Voorburg-Noord noord legitimeren en kunnen bijdragen in het ontwerpproces:

- *Coalitieakkoord 2022-2026*; Belangrijke thema's uit de missie en visie die de herinrichting kunnen versterken zijn; burgerparticipatie, vergroenen, klimaatbestendige openbare ruimte, toekomstbestendig inrichten, mobiliteit en inzet op wijkgericht werken
- *Participatieverordening (raadsbesluit 3229)*; Samenwerking tussen gemeente en inwoners versterken en gebruik maken van de kennis en expertise van de bewoners in de buurt door deze bruikbaar in te zetten
- *Groenactieplan (raadsbrief 3592)*; Inzet op gezonde wijken waar leefbaarheid wordt versterkt door middel van meer groen ten behoeve van klimaatadaptatie, prettige en gezonde leefomgeving en biodiversiteitsversterking
- *Boss-beleidsplan (concept)*; Een openbare ruimte die uitnodigt tot meer bewegen, ontmoeten, spelen en sporten in de wijk
- *Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2023-2026 (raadsbesluit 3095)*; Verdere opwarming van de aarde beperken, het verlies aan biodiversiteit keren en natuurlijke hulpbronnen beter beschermen en duurzaam benutten
- *Nota Parkeernormen Leidschendam-Voorburg 2023 (raadsbrief 2121)*; Van een normgerichte naar een kansgerichte benadering om binnen ontwikkelgebieden kansen te scheppen voor duurzame en gezonde vormen van vervoer
- *Motie 769 beperken maximumaantal parkeeronthefingen per huishouden in een blauwe zone*; Onderzoeken van mogelijkheden voor het beperken van het aantal parkeeronthefingen per huishouden
- *Handleiding Natuur in de Stad Leidschendam-Voorburg*; Groen met meerwaarde voor flora en fauna

3. Afwegingen

Het vervangen van de riolering gebeurt eens in de ongeveer 80 jaar. Deze technische ingreep is hét moment om de buurt integraal en toekomstbestendig in te gaan richten. Een buurt waar nadrukkelijk aandacht en behoefte is voor een aantrekkelijke, gezonde en klimaat adaptief ingerichte leefomgeving. Dit betekent meer ruimte om te spelen, bewegen en te ontmoeten, ruimte voor maatregelen tegen het effect van toenemende warmte, droogte en wateroverlast en ruimte voor meer groen en biodiversiteit. Met een integrale herinrichting kan Voorburg-Noord noord gemaakt worden tot een groenere buurt waarin het voor jong en oud prettig en gezond wonen is, waar de benodigde maatregelen getroffen zijn om negatieve klimaateffecten zoveel mogelijk te beperken, waarin iedereen veilig kan deelnemen aan het (maatschappelijk) verkeer (De Rechtvaardige Straat).

Er kan ook voor worden gekozen om alleen de rioolopgave te realiseren. Ook dan zal de overlast voor bewoners aanzienlijk zijn. Andere (onderhoud)opgaven worden apart uitgevoerd en veroorzaken wederom overlast. De leefbaarheid in Voorburg-Noord noord wordt niet verbeterd en

klimaatdoelen worden niet gehaald. Synergie voordeel door werk met werk te maken blijft achterwege.

Aanpak

Om de openbare ruimte te laten aansluiten bij de doelstellingen van klimaat- en toekomstbestendig inrichten en de leefbaarheid te verbeteren is een integrale aanpak benodigd. De 1e stap is het maken van een buurtvisie. De buurtvisie omschrijft per thema (leefbaarheid, klimaat, mobiliteit) de gebiedsgerichte en integrale wensen, mogelijkheden en uitgangspunten.

Het college vindt het belangrijk om inwoners te betrekken bij gemeentelijke plannen die impact hebben op de leefomgeving. Dat is goed voor het vertrouwen tussen bewoners en gemeente en er kan gebruikgemaakt worden van de denkkraft van bewoners en ervaringen uit de buurt. Met de wensen en behoeftes uit de buurt en het klankborden daarvan tijdens het proces van opstellen van de buurtvisie wordt toegewerkt naar een optimaal plan voor de buurt nu en de komende decennia. Hierdoor ontstaat een maatschappelijk gedragen document dat dient als uitgangspunt voor het verdere ontwerp voor het herinrichten van de openbare ruimte van Voorburg-Noord noord. In de startnotitie participatie herinrichting Voorburg-Noord noord staat de aanpak en werkwijze voor participatie verder uitgewerkt (bijlage 1).

Voor het mobiliteitsvraagstuk wordt aan de hand van het STOMP-principe gezocht naar de mogelijkheden om in deze buurt ruimte te creëren. Hiervoor wordt onder andere onderzoek gedaan naar de herkomst van geparkeerde voertuigen (het vermoeden bestaat dat auto's van buiten de buurt in Voorburg-Noord noord parkeren), mogelijkheden voor parkeren binnen de geldende loopafstanden en mogelijkheden voor het beter faciliteren van voetgangers en mensen in rolstoel, fiets, ov en deelmobiliteit.

Met deze aanpak komt een buurtvisie tot stand met behulp van zorgvuldige participatie waar behoeften en bezwaren in beeld worden gebracht, rekening houdend met bestuurlijke besluiten en technische voorwaarden. De buurtvisie wordt naar verwachting in de 1^e helft van 2025 ter goedkeuring en vaststelling aangeboden aan college en gemeenteraad. Zodoende vormt de buurtvisie zowel bestuurlijk als maatschappelijk een robuust kader waarmee in een volgende fase een zo breed mogelijk gedragen ontwerp voor de inrichting openbare ruimte gemaakt kan worden.

Na het op- en vaststellen van de buurtvisie wordt een eerste ontwerp voor de herinrichting opgesteld. De basis van het ontwerp zijn de kaders en uitgangspunten uit de buurtvisie. In het ontwerpproces wordt een representatieve selectie van bewoners betrokken om wensen van bewoners zoveel mogelijk in het ontwerp te verwerken. Een 1e ontwerp wordt vervolgens op een bewonersavond gedeeld met de buurt waarbij alle bewoners uit Voorburg-Noord noord via een brief worden uitgenodigd. De input van deze bewonersavond wordt verwerkt in het ontwerp. Deze ontwerpstap zal naar verwachting 2 keer worden herhaald waarna een optimaal ontwerp is verkregen.

Dit definitief ontwerp wordt ter goedkeuring en vaststelling aangeboden aan het college en de gemeenteraad. Hiermee wordt het ontwerp een bestuurlijk en maatschappelijk gedragen document waarmee de realisatie kan worden voorbereid.

4. De financiële gevolgen van het besluit

Voor de rioolwerkzaamheden zijn er bestaande kredieten in het UPR begroot. De extra kosten voor de herinrichting passen niet binnen de huidige begroting. Ondanks dat de buurtvisie, het voorlopig en definitief ontwerp er nog niet liggen, is op basis van ervaring er wel een schatting gemaakt van de extra kosten van dit besluit. Er zijn verschillende scenario's uitgewerkt om een zo realistisch mogelijk beeld neer te zetten. Hierbij is ook gekeken naar dekking van de extra kosten uit bestaande budgetten, kredieten of bestemmingsreserves.

De extra benodigde kredieten voor de vervanging van het straatmateriaal en het herinrichten van de wijk van € 3,7 miljoen zijn opgenomen in de actualisatie van het Investeringsplan 2024-2028. Deze wordt behandeld in dezelfde raad als de Kadernota 2025-2028.

De exploitatielasten zijn opgenomen in de Kadernota 2025-2028. Deze lasten bestaan uit de volgende onderdelen:

- Kapitaallasten vanaf 2028 voor de extra kredieten van € 3,7 miljoen voor de vervanging van het straatmateriaal en het herinrichten van de wijk
- Een exploitatiebudget van € 365.000 verdeeld over 2026 en 2027 voor het herinrichten van het groen op de pleinen en het plaatsen van nieuwe bomen.

	2025	2026	2027	2028 en verder
Exploitatiebudget	-	€ 100.000,00	€ 265.000,00	-
Structurele kapitaallasten	-	-	-	€ 147.393,67

Mogelijk wijzigen de extra benodigde kosten nog na het maken van de buurtvisie. In het definitief ontwerp komt het college terug op de financiën en worden eventuele wijzigingen voorgelegd aan de raad.

5. Hoe zijn inwoners / belanghebbenden betrokken

Op dit moment is een aantal bewoners betrokken via het bewonersinitiatief herinrichting Faukenbergeplein. Deze bewoners worden op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen en willen graag meedenken bij het ontwerp van de herinrichting Faukenbergeplein. Verder zijn op dit moment nog geen bewoners of ondernemers uit de buurt betrokken.

Voor het maken van een buurtvisie worden bewoners, ondernemers en woningbouwcorporatie deelgenoot gemaakt via een participatieproces. Zie startnotitie participatie herinrichting Voorburg-Noord noord (bijlage 1)

Datum 28 mei 2024
Nummer 3657
Pagina 8/8

burgemeester en wethouders van Leidschendam-Voorburg,

R.J. den Haan
secretaris

M.W. Vroom
burgemeester

Documenten behorende bij dit raadvorstel

3657

Bijlage 1; Startnotitie participatie herinrichting Voorburg-Noord noord